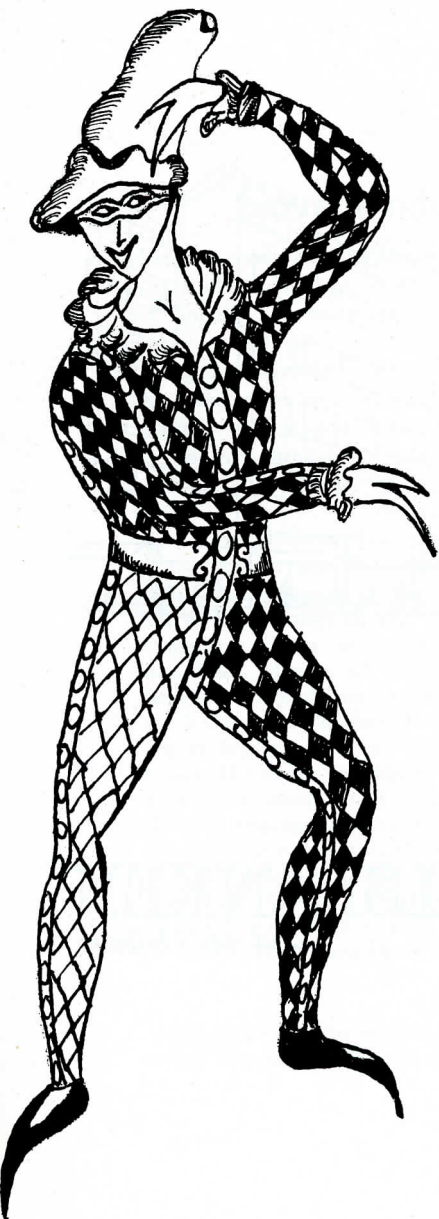


AARHUS TEATER





AARHUS TEATER

Direktion: POUL PETERSEN

Program

TEKSTBIDRAG:

SJOVE MINDER FRA ARKIVET

AF: FRU HEIBERGS
ERINDRINGER

HANDLINGS-RESUMÉ

DENNE KOMISKE FRYGT

REPERTOIREPLANER

Omslagstegning: Sikker Hansen

Vignet: Peter Eszterhas

Redaktion: Henning Hansen

Sjove minder fra arkivet

Mellem en større samling bevarede breve fra Aarhus Teaters første år findes adskillige, der i deres naive ubehjælpssomhed vel røber åndelig uformuenhed, men også viser en teaterinteresse, der ikke er helt at foragte. Nedenstående eksempler er valgt i flæng og optrykkes her ordret efter originalerne.

Det første er et brev fra en dramatisk forfatter på – 15 år. Det er stilistisk og ortografisk den begyndende H. C. Andersen værddigt. Desværre foreligger der intet om et senere erhvervet lignende ry. Brevet lyder sådan:

Aarhus 7/6 1900.

Hr. Benjamin Pedersen.

Jeg sender Dem herved en Bog, som omhandler et Skuespil »Ljut Perle« skrevet af mig Undertegnede. Maaske synes De at det er lidt Dristigt af mig, at skrive Dem til men jeg er blevet opforderet til det og haaber at (De) ikke vil tage det op i en ilde Tone. Maaske vil De falde Dem lidt svært, men naar De høre min Alder da maaske ikke, jeg er 15½ Aar, Har skrevet det om 5 Gange, Og haaber De vil give mig Deres medning om det. Jeg er begyndt på 2 til, Og håber De ikke vil Fortælle det til nogen. Mit ønske var engang at blive Skuespiller men mine Forældre vare imod, nu er (jeg) Isenkramlærning men det Ønske skal nok engang gaa i opfyldelse. Jeg har skreven og haft Lyst til det i de sidste 2–3 Aar. Ønsker De at tale med mig eller skrive et Par Ord da Store Torv (her nummeret) Butiken mellem 12–1. M. heldst. Der er en Del Fejl i Bogen men jeg har nu ikke lyst til at skrive dem om engang til

Og haabe paa Deres fortroelighed og Velvillie

Forbinde
(navnet)

Jeg ønsker Bogen snarest tilsendt. Jeg skriver paa Grund af at jeg ikke kan komme før sendt på aftenen.



I et andet brev opfordrer en anonym direktøren (det er atter Benjamin Pedersen) til at ansætte en dilettantskuespiller, som ved en privatforestilling på Reginehøj (?) har begejstret ham, og af hvis spil han giver følgende karakteristik:

Hrr. Direktør!

Jeg tillader mig at meddele at der i disse Dage Spilles Komædie oppe paa Reginehøj. Jeg var deroppe i Søndags og overværede der en af deres Forestillinger og jeg fik da Lejlighed til at se et rent ud sagt Kunst. Der var iblandt en af de Deltagne en ung Mand ved Navn (—). Han spillede den Rolle som Dybbøl og jeg fandt at den var af den unge Mand virkelig en Glands; der var over hele hans holdning og træk en vis Iver, og med sandt at sige han spillede efter midt Syn at Dømme bedre end mangen Skuespiller kunne spille paa Teateret. Han viste noget som efter mig at Dømme og efter fleres udtalelser. Rent ud sagt han er et lige fremt Opdaget Sjeni for Scenen. Jeg hevender mig nu til dem for nøge at Undersøge Sagen da han efter min Mening maa kunne gøres til Glans Nummer for Scenen og en Pryd for Aarhus. Jeg sneg mig ind paa ham i Søndags for Mugligt at faa Oplysninger paa et eller andet men det Lykkedes mig ikke. Jeg beder Dem endten at Meddele ham midt Brev eller ogsaa deres egen Personlighed at overvære en Forestilling som vil blive Afholdt paa Søndag paa Reginehøj.

Med megen Agtelse
En Teater Ven

Jeg ved ikke bestemt hvor Manden bor men efter hvad flere siger er han Handsketilskære.

Her er endvidere et brev fra en ung mand i Horsens, som gerne vil være skuespiller og i den anledning indsender følgende ansøgning:

Herr Direktør.

Da jeg har stor Lyst, og Anlæg, for Skuespillerkunsten Vilde jeg gjerne spørge, om jeg ikke kunde komme til Dem til Efteraaret. Til at begynde med, kunde jeg jo komme med til de mindre Roller. Jeg er 20 Aar lille af Alder, hvis det gøres nødvendigt at lære at tale mere rendt og koregt, kunde jeg vel gaa hen og lære det samtidig. Hvis det kan lade sig gøre vil De nok skrive om Faarholdene.

(Navnet).



Til slut et lille digt. Det stammer fra en mand i Maribo. Han har skrevet et skuespil, kaldet »Plejebarnet«, som han sender teatret. På bagsiden af det brev, som har ledsaget indsendelsen af stykket, skriver han – for at det ikke skal være løgn, at han er digter –, følgende hjertesuk på vers:

Hvad er vel Livets Ringe Træ,
naar ej det paaskøndt bliver
med hensyn til en smule læ
saa Vinden ej det river
bort fra sin unge spæde rod
som inu ej har faaet den fod
der styrgke skal dets Liv og mod.

Mange Kunsner som dette Træ
paa Jorden her maa leve
upaaagtet som det kræ
som skjuldt og glemt maa Leve.
Men De vil for mig haabet smykke
ved at føre frem det stykke,
som mig vil skængke fremtid Lykke.



Fra »SPAREKASSEN«

Marie Brink, Børge Hilbert, Tonny Spangsbo og Mime Fønss



Fru Heiberg

Efter tegning af C. M. Weis ca. 1840

I efteråret – den 22. november – kunne man fejre 150 årsdagen for Johanne Luise Heibergs fødsel. Fru Heiberg var en af Nordens største sceniske begavelser, og den plads, hun indtog på teatret og i folks bevidsthed, er ingen dansk kunstnerinde hverken før eller siden nået op til. Et varigt minde har hun sat sig med sine berømte memoirer, af hvilke programmet citerer følgende lille stykke om fru Heibergs medvirken ved »Sparekassen«s første premiere i 1836:

Fra: „Et Liv gjenoplevet i Erindringen“

I sæsonen 1835–36 skrev Hertz sit lystspil »Sparekassen«. Dette stykke havde en forunderlig skæbne. Alle rollerne deri har digteren skrevet for bestemte skuespillere, men straks ved det første bekendtskab med stykket mishagede det så godt som alle. Heiberg, hans moder og jeg var derimod i høj grad indtagne både af dette genrebilledes sandhed og friskhed og af den ægte, nationale tone og den ypperlige dialog. Mærkeligt var det, at uagtet så godt som alle skuespillerne havde noget imod deres roller fra begyndelsen af, så er vist kun få stykker gået over scenen så fuldstændt udført fra alle sider, som »Sparekassen«. Foersoms Skårup, Jomfru Jørgensens Madam Rust og Phisters August var hver for sig mesterlige fremstillinger. Også hos publikum forfejlede stykket sin virkning. Man sagde, det var langtrukket, simpelt – ja, man

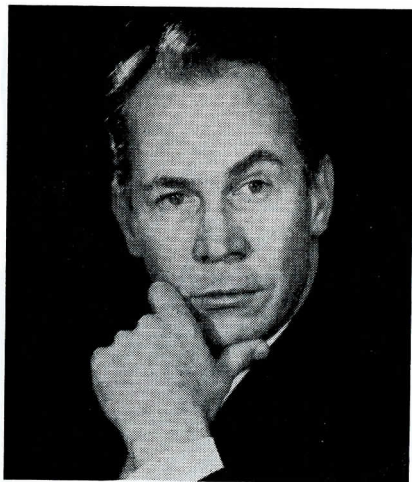


HENRIK HERTZ

gav det det dumme øgenavn »Skarnkassen« og kunne slet ikke få syn for, hvad det var, der skulle betragtes, forstås og nydes. Mit utrættelige forsvar og min glæde over de spillendes udførelser af deres roller satte dem i så godt lune, at det lidt efter lidt morede dem at udføre, hvad der først havde været dem imod. Min egen rolle, Antonie, hørte til mine yndlingsroller, og ti gange hellere spillede jeg denne lille, naive, troskyldige pige end mangelen stor, glimrende rolle, ved hvis udførelse huset jublede, men ved hvilken jeg selv blev tom og kold. I nogle år spillede vi dette stykke for et blidt publikum, der kun skænkede det svagt bifald. Så blev det henlagt og senere attet fremdraget, syv år efter dets første opførelse, med hele den gamle rollebesætning. Og hvad sker! Nu var det ligesom bindet var faldet fra øjnene på alle, og med enthousiasme blev det modtaget og blev et formeligt kassestykke. Hertz har fortalt mig, at når han nu i selskab, på gader og stræder blev takket for »Sparekassen« som for et nyt arbejde, da kunne han ikke bare sig for at svare: »Åh, ingen årsag! Stykket er syv år gammelt«.



FRA »SPAREKASSEN«
Lars Lunøe og Tonny Spangsbo



GYRD LØFQVIST

– aftenens instruktør.

Et kort resumé...

Med Henrik Hertz's komedie »Sparekassen« dumper vi lige ned i københavnsk familieliv anno 1836. Det er svære tider, landets økonomi har været dårlig lige siden statsbankerotten 1820. Mange er fattige, og købmand Skaarup – familiefaderen i komedien – er netop en af de forretningsmænd, der har mistet alle sine penge, så familien sidder i små kår. Da de pludselig arver en lille sum penge, overtaler lotterikollektricen Madam Rust dem til at købe en lotteriseddel, og ved hendes senere fejlagtige oplysning tror Skaarups sig en kort tid i besiddelse af den store gevinst – 50.000 rigsdaler – og slår straks stort op, køber huse, spekulerer »på Børsen« som i de gode gamle dage før konkursen. Da fejltagelsen opdages, truer den endnu en gang familien med økonomisk ulykke, men da træder den hjemvendte, miskendte plejesøn Nikolaj frem. Han har været til søs, og det er gået ham godt; han vender hjem som ejer af skib og ladning og tilbyder familien at dele sin formue med den. Uvejrsskyerne spredes for den varme sol, Jan-sine får sin »søde« Adolf, Antonie sin Nikolaj, og købmand Skaarup kan lykkelig bruge sit gamle sprikwort: »Når enden er god, er alting godt«!



Børge Hilbert



Marie Brink



Mime Fonss

SPAREKASSEN

eller

NÅR ENDEN ER GOD – ER ALTING GODT

Lystspil i tre akter af

HENRIK HERTZ

Isenesættelse: Gyrd Løfqvist

Personerne:

Skaarup, købmand *Børge Hilbert*
Madam Skaarup, hans kone *Marie Brink*
Jansine } deres døtre { *Jane Jeppesen*
Antonie } { *Tonny Spangsbo*
August, hans søstersøn *Fritz Brun*
Adolf, fuldmægtig i admiralitetet .. *Jørgen Fønss*
Madam Rust, kollektice ved klasse-
lotteriet *Mime Fønss*
Nicolai Reiersen *Lars Lunøe*

Jacob, bådsmand *Paul Smyrner*
1. herre *Poul Gulstad*
2. herre *Erling Dalsborg*
3. herre *Gyrd Løfqvist*
4. herre *Gustaf Bentsen*
1. dame *Ruth Brejnholm*
2. dame *Birthe Mariat*
Stuepige *Eva Lemnitz*
En karl *Mads-Peter Neumann*

Handlingen udspilles i Skaarups hus i København

Længste ophold mellem 1. og 2. akt

Dekorationer: *Jens-Anker Olsen*

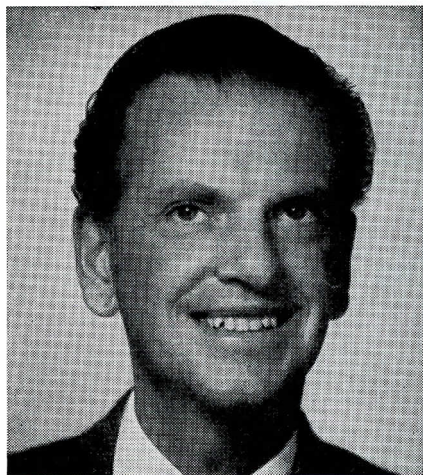
Kostumer: Aarhus Teaters skædersal v. *Maria Deleuran*

Belysning: *Carl E. Andreassen* – Sceneteknik: *Aage Rishøj*

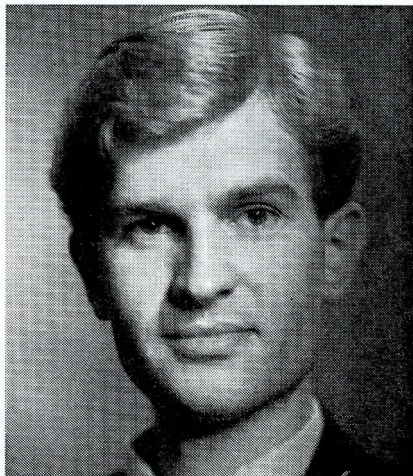
Frisør: *Caroline Nielsen* – Souffløse: *Ingeborg Jensen*



Jane Jeppesen



Jørgen Fønss



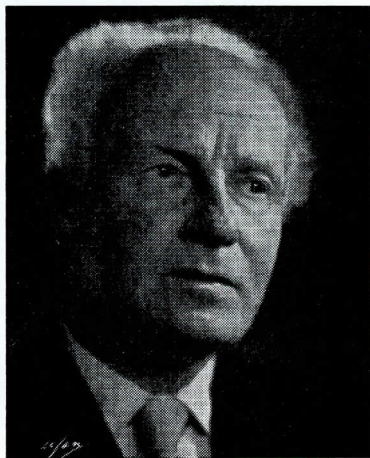
Fritz Brun



Lars Lunøe



Tonny Spangsbo



Paul Smyrner



Ruth Brejnholm



Poul Gulstad



Erling Dalsborg

Denne komiske frygt

»De vrede unge mænd« blev betegnelsen for den lille gruppe unge skuespilforfattere, som for en seks-syv år siden i oprør mod det konventionelle samfund og det kommercielle teaters døde tradition skabte ny grøde, en ny bølge i engelsk teaterkunst.

Heldige var de, for de havde gode hjælpere. Først og fremmest Joan Littlewood, den dynamiske nyskaber af det avantgardistiske Workshop-Theatre, og den initiativrige Georges Devine, som på centrumteatret Royal Court ønskede at vise publikum tidens ansigt, som det tegnedes i den unge dramatik.

Optakten til »det engagerede teater« skete i 1956 med John Osbornes berømte skuespil »Ung Vrede« (Look back in Anger), hvis indhold næsten blev et programudtryk for den unge gruppe oprørere. De er alle udprægede individualister, og måske er det helt forkert at sætte dem i gruppe, for det eneste, der forener dem, er den fælles kamp mod konformiteten. Disse unge navne er Peter Schaeffer (Fem Fingerøvelser), Brendan Behan (Gidslet), Shelagh Delaney (En Duft af Honning), Arnold Wesker (Livets Rødder) og endelig måske den mest spændende af hele flokken, Harold Pinter, hvis skuespil »Fødselsdagsselskabet« bliver Aarhus Teaters næste premiere.

Pinter er 32 år, og »Fødselsdagsselskabet« er hans første helaftens-skuespil. Forud for dette ligger enakterne »Rummet« og »Køkken-elevatoren«. Som i disse første arbejder foregår spillet her i et værelse, som personerne ligesom er flygtet ind for at søge beskyttelse mod de farer, der lurar fra den store verden udenfor.

I gamle Meg's og Petey's badepension bor kun en eneste pensionær, Stanley, en mand midt i trediverne. Han har til gengæld boet der så længe, at de næsten betragter ham som en søn, ialtfald Meg, som overhænger ham med en så kvælende moderlighed, at det næsten virker som blodskam. Stanley fortæller en underlig historie om en succeskoncert, han engang har holdt, og en, han ikke fik holdt, men dagdrømmer stadig om at drage på verdenstourné som berømt koncertpianist. Men en dag kommer to mystiske fremmede til badepensionen og vil leje et værelse. Den ene, McCann, er en skummel

irlænder, den anden, Goldberg, en fad, glattalende jøde. De er udsendinge fra den frygtelige yderverden, og lidt efter lidt går det op for tilskuerne, at det er Stanley, de er ude efter, selvom forbindelse er dunkel, men i en række frygtelige nonsens-forhør nedbryder de Stanley åndeligt og fører ham til sidst tavs og modstandsløst med sig bort.

»Fødselsdagsselskabet« fornemmes som en vandring i et fantastisk spejlkabinet. Rundt omkring høres hvin og latter, og vi ler selv, når vi ser de groteske billeder, vore skikkelser omskabes til i det fordrejede perspektiv. Intet er så urkomisk som den uvirkelige virkelighed; vi må le, men bag latteren ligger en skælven, fordi vi i det forskudte virkelighedsbillede også må erkende den absurde realitet, der hvert sekund truer vort eget usikre jordelivs fremtid.

Pinters fascinerende skuespil er oversat af Knud Schønberg og iscenesættes af den unge instruktør Preben Harris. — De seks rollehavende i »Fødselsdagsselskabet« bliver Ruth Brejnholt, Birthe Mariat, John Hahn Petersen, Troels Munk, Gyrd Løfqvist og Jørgen Fønss. Premieren er fastsat til 15. april (2. påskedag).



Fra en prøve:
Preben Harris
Troels Munk
John Hahn Petersen
Gyrd Løfqvist



Laser og Pjalter

Aarhus Teater har forlængst påbegyndt prøverne på sæsonens festlige finale, Bert Brecht's »Laser og Pjalter«, med Kurt Weill's musik. Her drøfter gæsteinstruktøren Carl Maria Weber fra Lübeck-scenen og kapelmester Per Dreier netop en detalje i det berømte partitur.

Størstedelen af teatrets personale er i ilden i samarbejde med gæsterne Preben Uglebjerg og Kate Mundt, Einar Sissener fra Oslo og vor »egen« Erno Müller fra Odense. Premiere i slutningen af april.

ODENSE TEATER havde 13. marts premiere på den hollandske forfatter Jan de Hartogs »Himmelsengen«. Mange husker sikkert det underfundige lystspil om et ægtepars samliv belyst i vigtige faser omkring dette intime stykke bohøve. Nu har Poul Henningsen nybearbejdet teksten, og Kai Normann Andersen komponeret en række iørefaldende melodier, således at lystspillet nu er forvandlet til, hvad man – med titlen in mente – ville kalde en kammer-musical. Samtidig er indført en ny person, husvennen, der i sang eller korte monologer morsomt ræssonnerer og resumerer handlingens skiftende udvikling.

Asgar Bonfils er instruktør af dette kåde, forårsprægede indslag i teatrets repertoire, Hanne Løye og Preben Borggård er ægteparret, og Mogens Brix Pedersen venen. Paul René Peronard står for dekorationerne.

Teatret er desuden begyndt prøverne på »Henrik IV« af Luigi Pirandello med Claes Gill som iscenesætter og titelrolleindehaver.

AALBORG TEATER har haft munter visit af Bodil Udsen i Fiol-sukcessen »Glade Dage« af Samuel Beckett. Derefter genoptages den store Brecht-forestilling »Den kaukasiske Kridtcirkel«, som med et slag gjorde Aalborg Teater, dets direktion og personale, gæsten Gert Bastian og instruktøren Hans-Henrik Krause til dagens samtaleemne over det ganske land i forbløffelse og beundring over den moderne teaterbedrift, der med denne indsats var øvet på den nordjydske landsdelscene. Interessen for forestillingen er så overvældende, at teatret må holde den på spilleplanen langt ud over, hvad man havde kunnet forestille sig, foreløbig et godt stykke ind i april måned.

DET KGL. TEATER

Repertoire i marts 1963

SKUESPIL

Ludvig Holberg: Den Vægelsindede

Dürrenmatt: Fysikerne

Henrik Hertz: Sparekassen

Ernst Bruun Olsen / Finn Savery: Teenagerlove

Henri Nathansen: Indenfor Murene

Goldoni: Mirandolina

I slutningen af marts:

Premiere på Knud Sønderby's »Kvinderens Oprør« i Sam

Besekows iscenesættelse

OPERA

Offenbach: Hoffmanns Eventyr

Puccini: Bohème

Leo Janacek: Den fiffige lille Ræv

Wagner: Den flyvende Hollænder

Carl Nielsen: Saul og David

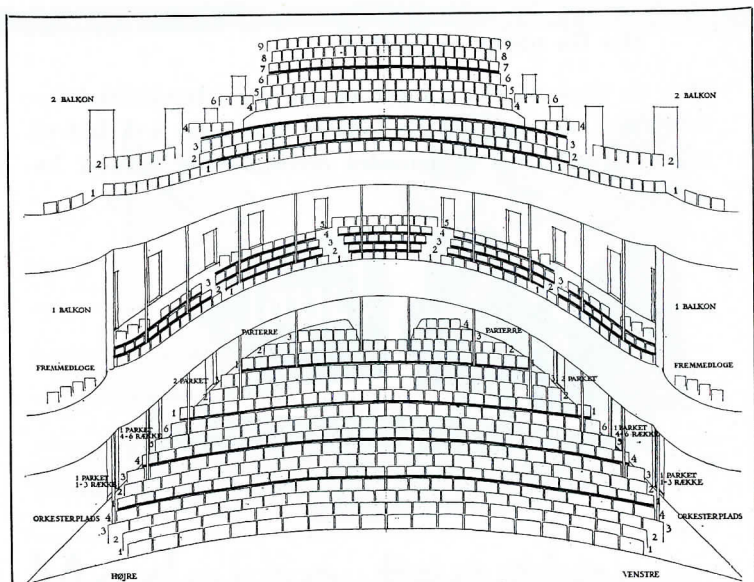
Gilbert / Sullivan: Retten er sat

BALLET

Bournonville / Gade, Helsted, Paulli: Napoli

Prokojef / Aston: Romeo og Julie

Bournonville / Lumbye: La Ventana



	Ord. pris		Ord. pris
2. balkon, 7.-9. rk.	3,00	1. balkon, 3. rk., midtfor ..	16,00
2. balkon, 4.-6. rk.	6,00	1. balkon, 2. rk.	16,00
2. balkon, 2. rk., siderne ..	7,00	1. balkon, 1. rk.	19,00
2. balkon, 2.-3. rk., midtfor	8,00	Parterre	9,00
2. balkon, 1. rk.	10,00	2. parket, 1.-3. rk.	11,00
1. balkon, fremmedloge ...	20,00	1. parket, 4.-6. rk.	16,00
1. balkon, 4.-5. rk.	12,00	1. parket, 1.-3. rk.	17,00
1. balkon, 3. rk., siderne ..	8,00	Orkesterplads, 1.-4. rk. ...	19,00

Billetter kan købes og forudbestilles uden forhøjelse 6 dage frem fra kl. 11-18 i Scalas forhal. Efter kl. 18 salg til forestillingsaftenen i billetkontoret i teatrets forhal. — **Telefon 2 26 22.**

Billetpriserne kan forandres ved gæstespil, tourneur og særforestillinger. — Ved tlf.-bestilling betales et noteringsgebyr af 15 øre pr. billet. — Alle ovennævnte priser er incl. garderobe.

Annoncerne arrangeret af Lockey's Reklamebureau